

for statens sindssygehospitaler (§ 3 i lov nr. 262 af 6. maj 1921 om overbestyrelse af statens sindssygehospitaler m. v.).

Selv om § 7, stk. 2, i instruksen således alene angår tilfælde, hvor der er anordnet en særlig rekursmyndighed, har jeg — når det skønnedes formålstjenligt — i vidt omfang i stedet for at realitetsbehandle indkomne sager henvist vedkommende til at klage til højere administrativ myndighed eller oversendt klagen dertil. I denne forbindelse skal jeg oplyse, at der ved behandlingen af de indkomne sager som hovedregel følges nedenstående retningslinjer:

- a. Såfremt en overordnet myndighed inden klagen til ombudsmanden har indledt en undersøgelse af det påklagede forhold, meddeler jeg den pågældende klager, at jeg ikke på nuværende tidspunkt finder grundlag for at optage sagen til behandling.
- b. Såfremt der klages over en afgørelse, der hviler på et skøn, henviser jeg vedkommende til i det omfang, det er muligt, at indbringe afgørelsen for en højere instans. Som eksempel herpå kan nævnes afgørelser vedrørende samkvemsret, afslag på fri proces, fastsættelse af underholdsbidrag, hvor overøvrighedens afgørelser kan indbringes for justitsministeriet.
- c. Med direktoratet for fængselsvæsenet er der truffet aftale om, at anstalternes redegørelser til ombudsmanden fremsendes gennem direktoratet, der derved får lejlighed til at fremsætte sine bemærkninger til klagerne, inden jeg tager stilling til de enkelte sager.
- d. Med rigspolitichefen er det aftalt, at ombudsmanden i sager, hvor der klages over polititjenestemænd af underordnet charge til og med politiassistenter og kriminalassistenter, ikke udtaler kritik, før rigspolitichefen har haft lejlighed til at fremsætte sine bemærkninger.
- e. Klager over militærmyndigheder forelægges for forsvarsministeriet med anmodning om at indhente en udtalelse fra den militære myndighed eller tjenestemand, der klages over. Denne ordning har vist sig særdeles hensigtsmæssig inden for denne særlige gren af administrationen, hvor der på mange områder gælder specielle retsregler.

f. I betydeligt omfang bliver de fra de underordnede myndigheder modtagne udtalelser forelagt vedkommende overordnede myndighed, såfremt det skønnes, at sagen derved kan oplyses yderligere.

Uanset at klagerne således i et væsentligt omfang i praksis bliver henvist til at indbringe deres klage for en højere administrativ myndighed, må jeg være af den opfattelse, at det er af stor betydning for borgerne, at ombudsmanden har adgang til at iværksætte en undersøgelse på et så tidligt tidspunkt som muligt, og at ombudsmanden ikke — bortset fra tilfælde, hvor der i lovgivningen er anordnet en særlig klagemyndighed, jfr. instruksens § 7, stk. 2 — er pligtig at foranledige en klage forelagt for en højere myndighed, inden han optager sagen til behandling.

2. Oplysninger om de indkomne klager vedrørende kommunale forhold.

Selv om det ærede udvalg alene har udbedt sig oplysning om de indtil oktober 1957 indkomne klager over kommunale forhold, har jeg fundet, at sagsområdet belyses bedst ved, at der medtages sager indleveret indtil udgangen af 1958.

Den foretagne opgørelse pr. 31. december 1958 viser, at der i tiden 1. april 1955-31. december 1958 er blevet afvist i alt 301 klager over kommunale forhold. I de vedlagte bilag 1 og 2 er foretaget en opstilling over disse sagers procentvise andel af det samlede sagsantal og over de områder inden for den kommunale forvaltning, som klagerne angår.

A. Kan der blandt disse sager anføres eksempler på, at klageren ikke har kunnet indbringe sin sag enten for domstolene eller for en statsmyndighed, hvis afgørelse kan tages under behandling af ombudsmanden?

Den væsentligste del af klagerne over kommunale forhold har efter det foreliggende kunnet indbringes enten for domstolene eller for en statsmyndighed. Imidlertid har der været et antal sager, hvor det må antages, at vedkommende kommunale afgørelse ikke har kunnet indbringes for de nævnte myndigheder. Som hovedeksempel herpå kan fremdrages følgende:

Boliganvisningsudvalgenes afgørelse af, om en boligsøgende kan godkendes til en